

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Un bon xiquet escotadas,
sense mica de vergonya,
passan l'estiu emprendadas
del coll d'aquesta cigonya

FF

De dijous á dijous

A la fi, hi hem arriuat; las Corts ja son tancadas... cap á estiu-h-ja falta gent.

Lo pobre obrer, tancat dins las quadras poch sanitas de las fábricas y talleres, ab son burgit de correijas y meh ment de máquinas corresponent, mal vestit, no g'yre ben acondicionat y pitxor alimentat ab son escá salari, pot molt ben aguantar la canícula, y *múxoní*; que no 'l sentim queixar... se queixan per v. ci.

Ara els alts empleyats del Estat, aquells que gastan cotxe per tot lo día, que cobran soldadas més que sobreras per viure regaladament y contemplar son cos, com si fos lo de Sant Jordi, aquets han d'anarsen á fora; tenen de respirar ayres marins ó montanyenchs, necessitan ayguas termals... ó romansos, pera refers dels fatichs del hivern, per reposar son cos dels travalls de l' anyada, malgrat hagi estat xorca.

Dels diputats. "non ragionar, ma guarda é passa" sobre tot si son de la majoría, que portan lo ronyó cobert.

¡Quin bé de Deu, de senyoras son las sevas dret á "Sant Sebastián" ó altres passatjes de moda, á lluhir vestits clars y vaporosos sombreros com fruyteras, pintadas sombrerillas... y caras, també pintadas!

Ja fá mes d' un mes, qu' els metjes de Madrid, no fan res més que receptor banys y ayguas termals á la seva clientela; però ¡ey! ells beuhen vi, y no més surten á fora, quan hi ha alguna visita ben pagada. Perque 'ls metjes que no son tontos, no hi creuhen ab res d' aixó; ho deixan estar pe 'ls que tenen massa quartos, ó be no 'ls han suat gens, per guanyar.

*
**

Aquest any la tabola d' en Soriano al Congrès, qu' ab quatre xuffas, per poch mes fá caurer lo govern; y la cabória dels suplicatoris que volian discorrer, per processar als diputats que 'ls destorban á fer son fet ab tranquilat, han trastornat els plans mes ben ideyats y la gran sort qu' els republicans del Congrès Espanyol, tambe son de bona pasta y avinguts ab lo govern y en Salmerón, han trovat la fórmula del deixem'ho correr.

Y lo hom pren la fresca per' aquestos mons, ara su ara, que no 'a fá gota.

¡Prou feya ben fet, aquella vella, de no volers' morir m' y! ¡Sempre veyá cosas novas!

¡Galdós hauría estat, comensar á veure acusats els diputats republicans... per després veuern'ni de la majoría, fins arriuar 'ls ministres!

Com qu' aixó 'ns falta, se 'n van á pendre la fresca, y ho deixan anar.

Será un altre día.

Avant, sempre avant.

*
**

Justament ara, qu' apreta la calor, s' ha trovat nomenat batlle de reyal-ordre, per la nostra *benvolgu-*

da Barcelona, en Gabriel Lluch Anfruns, y d' aixó, é no 'n sabía res, y potser si ho apuessim á fons en Manel Henrich tampoch.

Vam quedar ab que no hi hauría mes *caciquisme*, ja l' havíam mort y soterrat ab en Planas y Casals... quan aquest bon senyor dels interessos ens protegeix ab la seva omnipotencia, nomenant fiscals y arcaldes de segona ó tercera classe; segons.

Perque encara no sabem com ens resultarán.

Tractantse del novell arcalde, ja podem ben dir qu' es hom de molta paciencia:

Pimerament, per' acceptar encárrech tan xafogós, en plena canícula, que prou 'l fará suar de valent.

Després, per no haver dit á son *Mecenas* que qui 'ls fá 'l nas, els aixugui l' etc.

Y molt sentimental, perque al encarregars' en diu que li queyan llágrimas com sigrons, galtas avall.

Res que 'l tenir massa bon cor, ja li vé d' anys al batlle nou, que vé á ser com la trovalla d' un tresor que 'l teníam á casa y no 'n sabíam res.

Ara es quant s' ha de veurer... si 'ls Republicans y Catalanistas qu' ha de regentar, no 'l fan caurer de nassos fentli trabeta.

De mes alts y grossos n' han cogut.

Peró nosaltres no li volèm cap mal.

Ben al revés, desitjem qu' ens surti un Fivaller, lo conceller en cap, nou...

*
**

La miloca mes grossa de la nostra terra, la glori^a mes llegítima com li han tret per mot, lo cap visible del Catalanisme, mes que mut y encantat com de consuetut, es estat nomenat president del Ateneo dels sabis.

Més pe 'ls lligats, que no volen pas palla, s' n'ó grá fort, en Domenech y Montaner tindrà son centre en lo gran silló presidencial, qu' hi podrá fer mitx diada cada tarde y 'ls socis del Ateneu quedarán ben servits, si s' han pensat salvar 'ls quartos que tenen en interdicte, per causas de dormir fort las Juntas... que totas fan de Simón Dormiz.

¡Aquest dixosos capdals de la casa, á la fi se 'ls menjará 'l dimoni! Fort.

*
**

Lo que pertoca als Catalanistas de 'n Maura, aquells de la espinada vincladissa que no trobem cap més mot apropiat per calificils que dirne "Carlins" prou deuhen estar ben contents. Fent lo pas endavant y per ganas de comptarse; dinan.

No era de pensar que fossin gran cosa mes.

Aquets mestres, son els qu' asseguran l' escudella, cada dia.

Son Panxistas).

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

(CRÓNICAS ESTIUENCAS)

III

La derrota japonesa,
lo siti de Port-Arthur,
le debut del nou Alcalde,
tants de crims á cada punt,
de 'n Borrás la *serronada*,
aquesta calor que bull,
la qüestió del Paralelo,
nostra Esquadra (?) feta ab such,
lo dels mossos de la Esquadra
que tot plegat serà fum,
lo del pare Nozaleda
que á n' els *chès* no 'ls deixa d' ull,
aixó dels suplicatoris
que, remenantho, ja put,
la mort del immortal Krüger
que, com éll, n' hi ha hagut sols un,
lo monument de 'n Pitarra
que no sé sí 'n farà ús,
y altras moltas mils cosetas
que 'l parlarn' dona disgust,
no tenen aquí importancia
devant d' aqueix batibull
de preparatius y endróminas
per fé una festa del *hú*,
festa major que 'ls diaris
se n' ocuparán ab gust
puig serà una festa espléndida
de molt gasto y de *molls llums*.

A més d' un lluhit Certámen
com 'ls altres, ¡tots son uns!

farém professó á la tarde
sent pendonista un tal Lluch,
qu' es l' amo de las cireras;
llogarém una *patim*
de mes pó que la de Berga;
farém carreras de ruchs,
(que aquí dalt es una terra
que n' hi há mes que á Urgell;) pro 'l
de las diversions... *salvatjes clou*
será á la plassa dels Trulls
ahónt hi farém *corrida*
ab un bou dels mes banyuts
y 's premiará al que li *meti*
lo toro la banya al c.....;
correrém 'l sach, que aquí
per donar n' hi há sempre á punt;
hi haurá alló del ball del ciri
y jochs de mans nets y bruts;
per probar que aquí hi hán homes
de més forsa que ningú;
llogarém dos ó tres cafres
de la banda de per' munt
que 's clavarán, *mano á mano*,
un jaco de cops de punys
fins que quedi sense nassos,
borni ó sense morros, un.

No parlo de las balladas
que 's preparan de molt gust
á l' envelat que ja aixecan
á l' era de ca 'l Menut,

y al Cassino tindrém *timba*
ab tots 'ls séus ets y uts,
vindrà la *vella Xalitu*
ab unas quantas del *trust*
dels tangos á tota máquina
y remenaments... morués.

Tindrém una companyia
de cómichs que no n' hi há un
que no sigui — pot ben dirse
lo que 's diu ben conogut
(per la séva mala feyna
y sobre tot per *barruts*).

Aixó y grans funcions d' iglesia,
castell de fochs, ab alguns
altres *numbrus* del programa
que de la memoria 'm fuig,
y la orquesta «La Dolcíssima»
ab augment de set ó vuyt,
já os dich jo qu' en aquet poble
tot se véssa aquest estiu.

*
**

Per lo tant, *hzy ida y vuelta*,
si de venir tenen gust;
y de *casas de comida*
n' hi há una pila avall y amunt.

PEPET DEL CARRIL

Vilatana 13 Juliol de 1904

Del meu forch

Una cosa molt estranya
li passa á n' el pobre Bosch:
¡Sense llum tot ho veu fosch!

A un beneyt, en Gualtra Jan
creyen' se que d' ell se 'n reya,
cosa que ningú s' ho creya,
fet un lleó li tirá 'l guant.
Mes, l' altre, mirantsel be
digué impassible á n' en Gualtra;
—Home, al menos tirim l' altre;
perque d' un guant que 'n faré?

Tu vas de *trueno* Picatxo,
—un á un altre digué fort—
Y aquell, qu' estava borratxo,
tractant á l' altre de matxo
respongué—¡cá .. *vaig* de .. tort!

Home, estich desesperat
—l' Antonet digué á l' Aleix—
¡Llamps y trons! Ara mateix
¡pobre de mi! m' han pelat.
¡Paciencia, noy —l' Antonet
respongué —tingas paciencia
que no 'ns portém diferencia:
jo també 'm pelo. . ¡de fret!

Bonpunt besada la m...
d' un noy digué un capellá
¡Deu te fassi bo!—Y atent
feu lo nin—¿Que soch dolent?

¡Qué sabi, tan jovenet!
—deyan d' un poeta un día—
Fa versos .. ¡ab quina vía!
Vaja aquet minyó promet.
Y un de tranquil va dí ab goig:
—Oh, si; ja cal que s' alabi,
puig diuhen que de tant sabi
podrá ser que 's torni boig

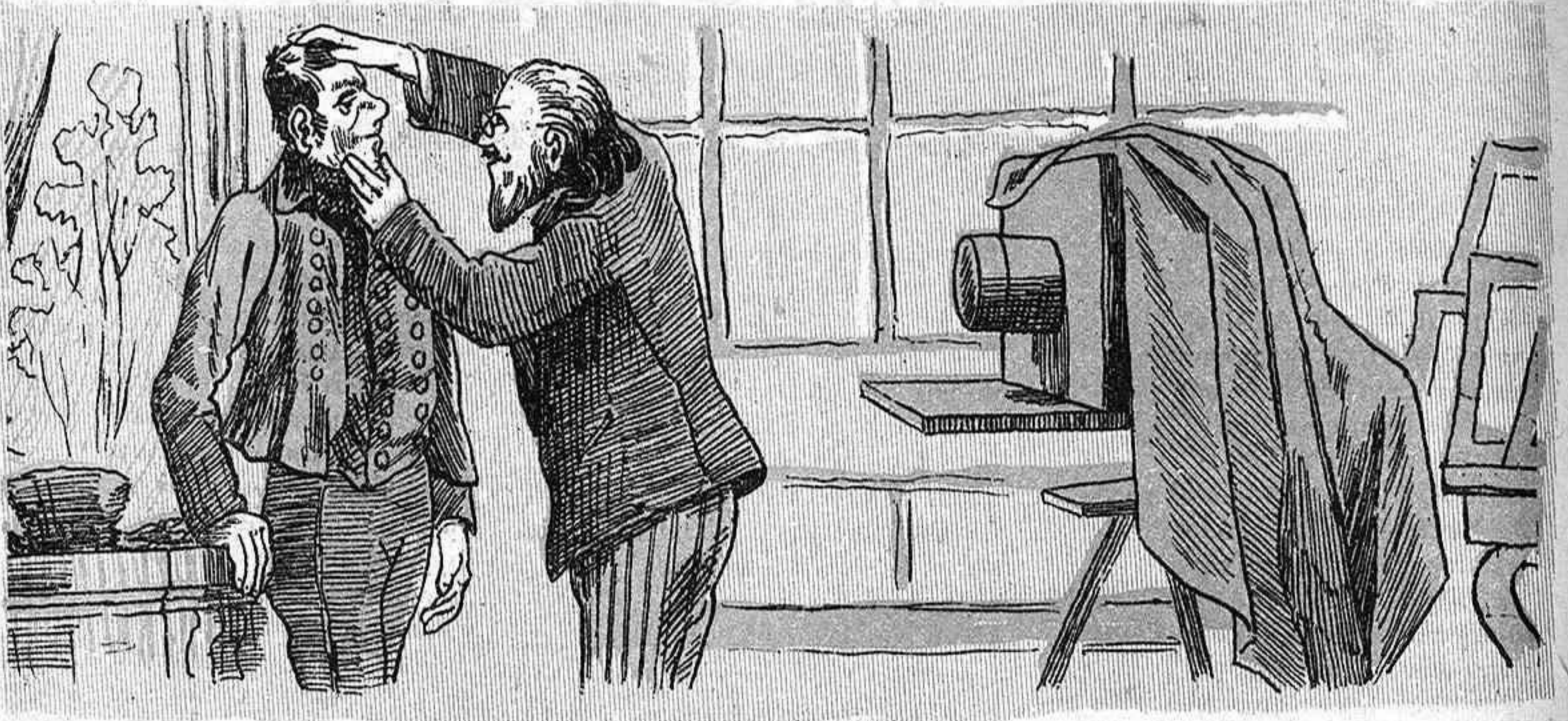
El fiscal que mes travalla
es com la pólvora molla
¿Perqué? —va di un de la colla—
Senzillament: perque *falla*.

A un baylet qu' una germana
te ficada á majordona
li va di mossen Cardona
que 'ls petóns no estavan bé.
Pero 'l noy ab ignoscencia
tendrament va desmentirli.
—Donchs, perque besa—va dirli—
á ma germana vosté?

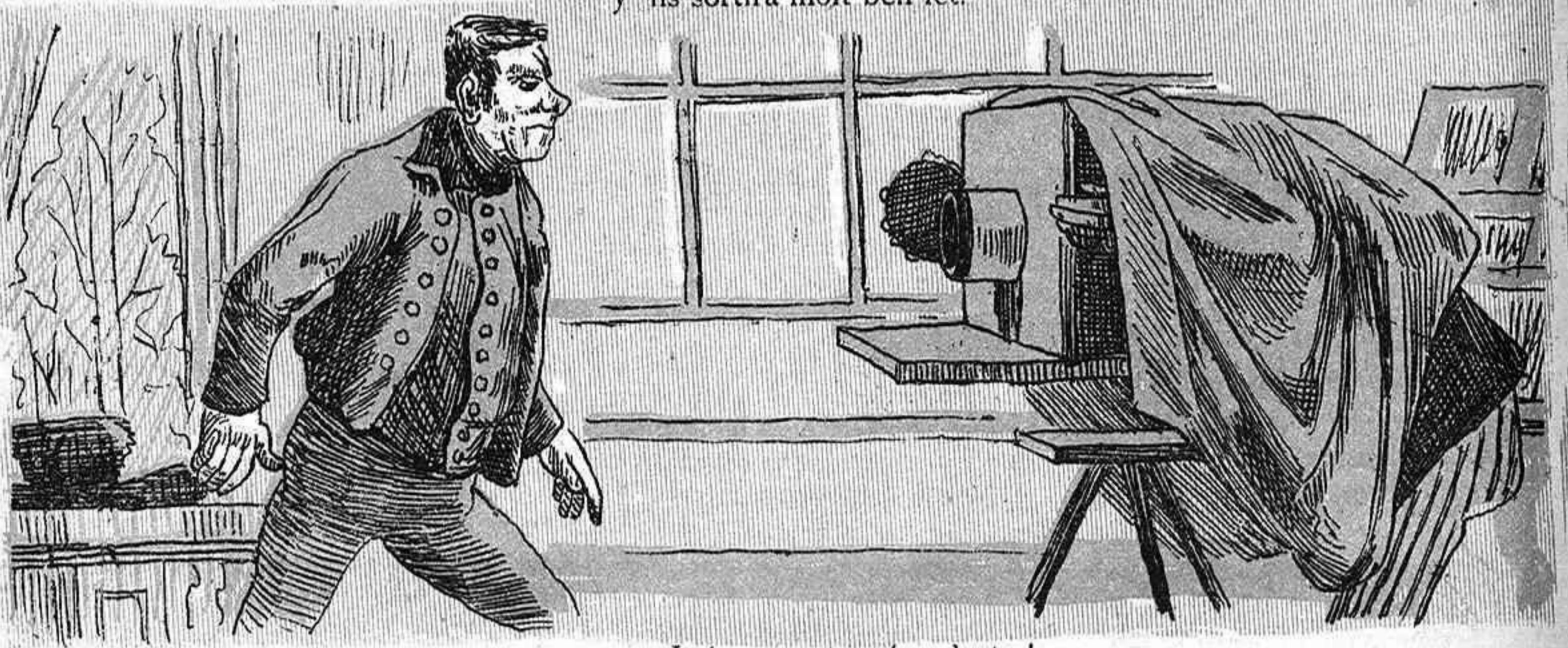
Baixant á un mort en Pau Nap
digué á un altre ab veu molt seca;
—Puig que 'm fa mal la munyeca,
¿sostents la caixa pe 'l cap?
—Carám, quina mala sort
—digué l' altre— tinch, fa dias;
tu ab las tevas tonterías
sempre 'm fas carregá 'l mort!

RAMPELLS

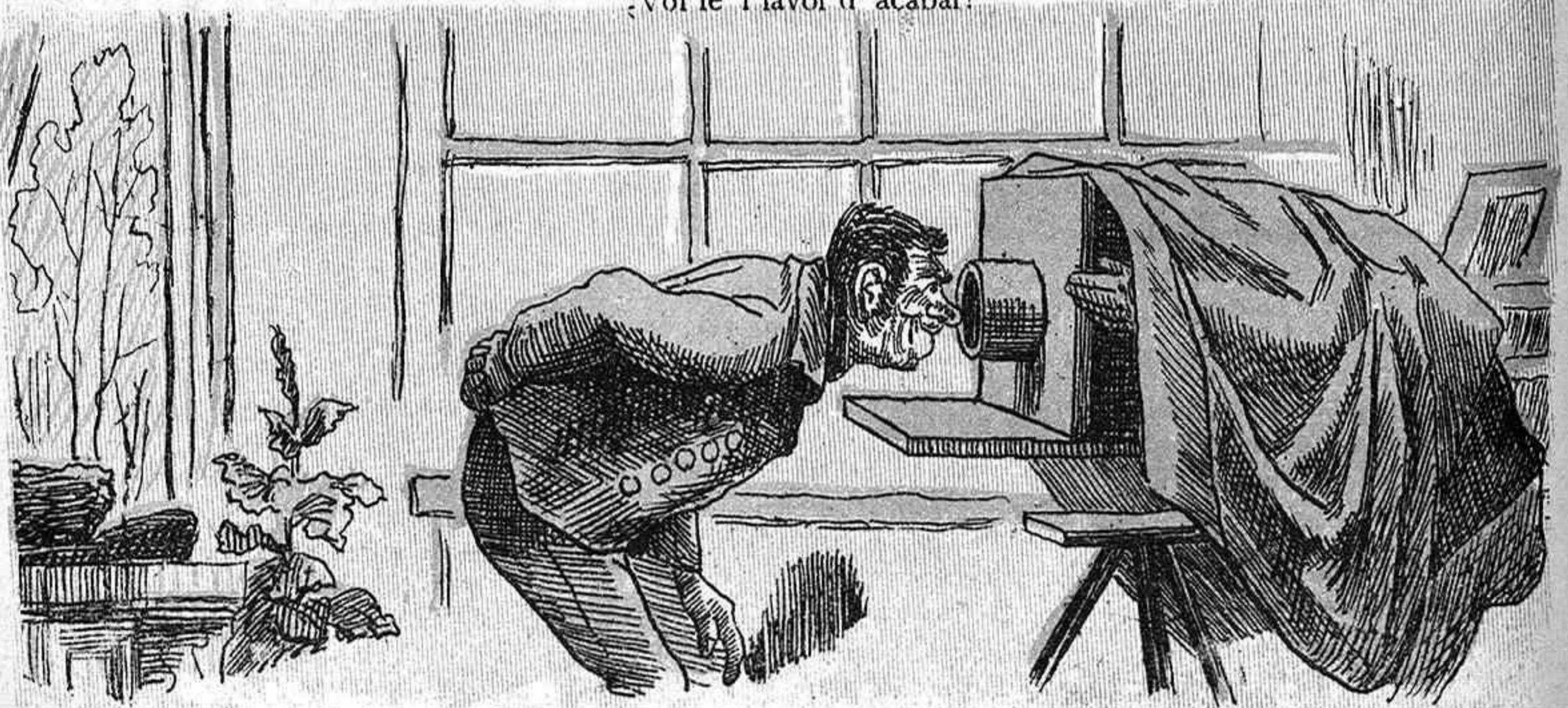
A ca 'l retratista

Posis així, ben quiet
y 'ns sortirà molt ben tet.

¡Ja 'm comenzo á molestar!
¿Vol fé 'l favor d' acabar!

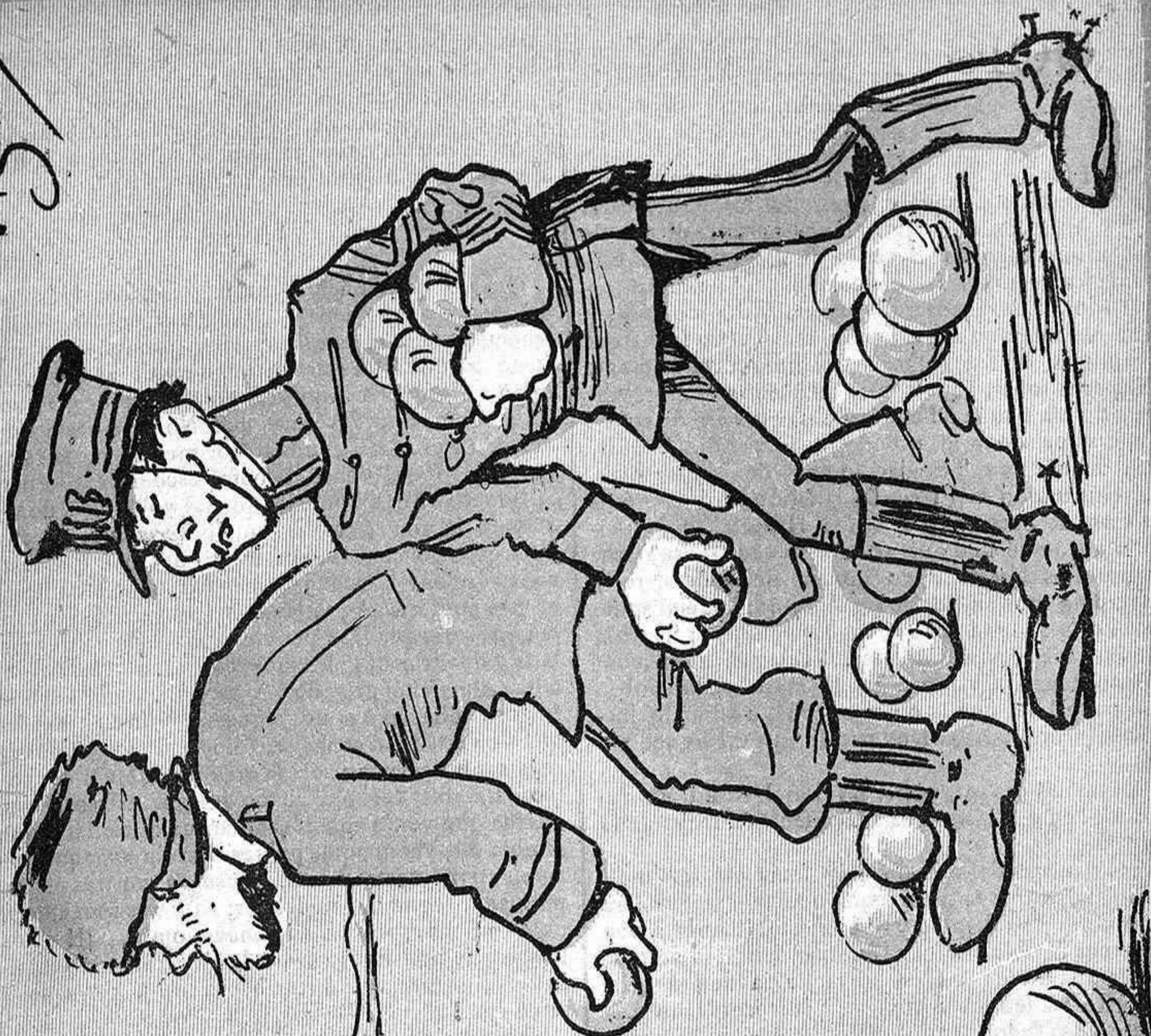

¡Aquet si que m' arreglat!
No 'l veig. S' en deu havé anat.

V. Segura

Entretenciments

EUROPA

—Com que prou mal ja 'ns hem fet,
 noy la guerra hem de pará
 y hem de fer corre las bolas
 més regrossas cap allá.

GOIG Y PLANY

SI fos cert que la felicitat té alguna volta hospedatje en aqueix mon, no m' equivocaria dientos que vivia en una porteria d' una de las millors casas del Ensanche de Barcelona. D' ella 'n disfrutavan una familia composta d' un marit treballador, una esposa tan treballadora com ell, y una nena de nou anys que no tenia altre feyna qu' omplir de dolsos goigs á tan honrat matrimoni. Mes com tot en aqueix mon te 'l seu agre-dols, vingué un dia que la felicitat va desapareixer d' aquella casa per donarhi cabuda al infortuní. Un dia, una máquina va trossejar lo bras del pobre pare, deixantlo molt mal ferit. De la fabrica 'l dugueren á la Casa de Socorro, y d' allí al Hospital, puig hauria sigut imposible operarlo á casa seva sense risch.

Inútil es descriure lo inmens dolor de mare y filla, puig molt millor podrá ferho qui llegeixi aquet fet. Los ulls de la mare eran dos resclosas; 'is de la Roseta, un devassall de plor. Visitavan diariament al pobre malalt, y procurava la mare, redoblant lo seu treball, fer que la casa no trobés á faltar lo jornal del pare; la nena fent sarrell feya tot lo que podia.

Lo malalt en tant, sufría un llarch rosari d' operacions, puig la gangrena anava fentse duenya de la part malalta.

Era á últims del mes de Maig, fetxa per tots molt desitjada porque la nena tenia que fer sa primera Comunió. ¡Dia de goig y d' explosió d' amor á Deu en lo cor de tota criatura, que per primera volta s' acosta á la divina taula á provar lo pa dels àngels!

La Roseta feu tot lo possible per recordarho á la pobre de sa mare, sentint aquesta dies de son cor tres dolors ben distints; lo primer al recordar la alegría que son pare hauria tingut si hagués pogut presenciar aquella festa; lo segon, per trovar's sens medis per fer á la Roseta lo tant suspirat vestidet blanc; y lo tercer, lo disgust que passaria la noya si no podia fer la primera Comunió.

La mare rebé la nova ab tristesa procurant que la noya no n' hagués esment; tant fou aixís que per tindre-la contenta, li digué qu' al endemá tornarían la feyna y de son import comprarían lo vestit. La mestresa de la casa, al enterar's de tot, d' amagat de la Roseta vá pagar lo gasto.

La vigilia de fer la primera comunió, mare y filla varen anar á notificar al pobre malalt tan dolsa nova, fentloshi aquet prometre que tant bont punt estiguessin llestas, anirian á véurel. Un petó trist, molt trist, fet en lo front de la Roseta, posá punt final á la visita, sortint d' allí desconsolada la mare al pensar en lo estat del seu marit.

Al endemá la Roseta despertá á sa mare, y las dos comensaren á vesurse. ¡Estavan contentas? Semblava que s' aixequessin d' un somni pahorós. L' una á l' altre res varen dirse de las mil capsiositats que somiaren. ¡Ciborias y res més, deya la mare parlant ab sí mateixa! ¡Quí sab, pensava la nena; diuhen qu' els somnis á voltas son vritat!

Trista la mare, aná arreglant á la noya, sent causa cada cosa que li posava, d' un devassall de llágrims

mas. A ben segur que vá llensarse mes que punts duya la noya en son vestidet.

A las set ja eran al convent, y á las vuit y miija acabada la ceremonia, varen correr al Hospital, per serhi avants de donar entrada al públich, á la fi de que son pare no las trobés á faltar.

II

Qui no ha freqüentat molt lo pati del Hospital, de segur que son cor no ha experimentat aquellas emocións que matan l' esperit y produheixen una fredó glacial á las estremitats, un vuit al cor y formigó á l' esquena. Aqueixas notas de color gris, son las que sens dupte fan mes mal. No es la tristor que donan altres cosas, es una tristor mes trista, si se 'm permet la frase. Veure 'ls bojos escombrant lo pati, ab aquellas caras inmóviles que tal volta ni 's donan compte de son treball. Aquells *hermanos*, grochs, frets, plantats com la roca al mi j del mar que resta constantment baquetejada per las onas, sens ferne el mes petit cas. Aquellas donas, angels de la caritat, enviadas per Deu per viurer prop los pobres malalts y donárloshi l' hermós consol que á tants los falta. Aquell tó gris de las parets... aquells arbres tristos també, com si no poguessin viure ab lo ayre qu' els voiteja, ó com si en lloch d' aygua fossin regats ab llágrimas; sols la creu aixampia 'l cor colocada al mitj del pati ab los brassos estesos, com guarda que vetlla aquell santuari de la caritat y que sembla dir, veniu aquí, pobres desvalguts, aquí trovareu alivi á vostres mals, consol á vostras penas, puig aquí regna la pau del cor; aquí tots som iguals, puig tothom reposa sota la meva ombra. ¡Hermós hospedatje que aixuga tants de plors regats ab escaldadas llágrimas, que á rius han devallat per aquella santa cas!

Son tres quarts de nou. L' escala del departament dels homes está plena de gom á gom, esperant l' hora d' entrada. De tant en tant se veu sortir de la sala dos homes de cara trista, sens afeyar, y cansats d' aquella feyna, portant sobre un bayart un moble que 'n diuhen *la guitarra*, que no es altra cosa que una caixa ó depósit que reb de moment los cossos dels que moren. Impávits baixan per entre la gent regnant un silenci tan pahorós, que ni lo més petit respir be á torbar la quietut que regna en aquella escala. Al peu d' ella, un capellá reb lo cos del mort, resantli las oracións qu' el rito católich te prescritas per sos fills avans d' anar á la fossa. ¡Quina ansietat regna allí! ¡Lo mort que baixan, es tal volta parent d' algú qu' está esperant lo toch de l' hora per anar á sapguerne novas d' ell?

Aquells minuts que transcorran se podrian contar mirant tan sols las caras dels infelissos qu' esperan.

En un d' aqueixos instants, han arriat al peu de l' escala la Roseta y sa mare. ¡Quina nota més simpática la d' aquella nena en aquell lloch! Tocá per fi la tan esperada hora, y las portas de la sala s' obriren al públich.

III

L' alegría de la Roseta fou inmensa; de lluny mirá á son pare, aqueix á n' ella, é incorporantse del llit nervosament per la forta impresió que li feu,

y després d' abraçarla y petonejarla, restà ab los ulls vidriats exhalant son darrer sospir en los braços d' aquella hermosa nena.

Un crit eixit del cor ressonà en la sala, y un cos va caure en terra com ferit per lo llamp.

La nena ab las mans arrapadas als llensols desfent lo llit y buscant á son pare, se revolcà ab son vestidet blanc ab un deliri intens ¡Quin quadro aquell! La mare de la Roseta d' un atach al cor, restava allí com morta. La blanca corona de la nena cayguent en terra, se vá tacar ab la sanch de sa mare, que brollava al impuls del cop donat. La pobre

nera restava beja, delirant, freda, estrenyent á son pobre pare que instants avants la va petonejar.

Los meijes, practicants, tothom, corregué á auxilia á aquellas desgraciadas. Al cap d' un rato, las van treure d' allà arreballantlas com qui diu del llit aquell qu'era per ellas un santuari, en tant un home vell ab lo tó sentenciós de filósoph envellit per sos estudis, y com volguent penetrar los designis de la Providencia, deya per lo baix. ¡Què n' es de cert que molta ditxa mata!

SANTIAGO BOY

Ja parlo d' anys

Recordas, nena encisera,
quan tu n' eras per mereixe,
que't vaig venir al darrera
per parlar ab tu mateixa
de ma sensible fal-lera?

Recordas qu'enfront mateix
d'allà hont tu feyas cotillas,
jo te'n vaig explicá un feix
de las mortals pesadillas
que'm robavan tot el greix?

Recordas que, vergonyosa,
per remey de mon sofri,
volgueres mes que á cap cosa
donarme ton aymat si,
declarante molt ditxosa?

Donchs aquella gay diada
malgrat de ser tan antiga,
la tinch verament clavada,
dins del cor ¡oh, dolsa amiga!—
sensible, trista y callada.

Y el motiu es ben fundat;
que desd' aquell jorn, Sofia,
(planý mes greu no s'ha trovat)
¿creurás que desde aquell dia
cap mes trajo hi estrenat?

R.

Tonta..!

¿Qué tens nina?
¡au! no ploris
digas prompte
¿qué es? ¿qué tens?

No m' ho callis
que jo alivi
per tas penas

allà hont siga—cercaré

Qué tens ¿digas?
¿no enrahonas?
¿qu' ho endevini
vols, acás?

¿La vergonya
potsé 't priva
de comptarme

lo que et causa—ton penar?

¿Has perduda
cosa alguna
que 't reporta
compromís?
¿Ta mareta
se t' es morta?
¿no? ¿donchs parla
qué t' apena—nina aixís?

.....

¿qué dius are?
¿dius que ploras
la inconstancia
d' un aymant?

¿dius qu' anyoras
las caricias
qu' ell te feya
molt galant?

¡Ah! donchs calla
no t' apuris

que jo hermosa—sabré ferte
lo que 't feya—ton aymant.

V. CALDÉS ARÚS

La bacallanera

Jo el tallo y remullo
y el vench tant bonich
que 'l compran los pobres
y 'l compran los richs:
y mentres ab *brillo*
lo vaig remullant
trempada y contenta
lo cos menejant,
ne canto joyosa:
—La *sal* que hi ha aquí
no es pás de la *penca*:
la *sal* está en mi.

Ab l' aigua ben fresca
lo vaig fent més bó:
la *sal* que avants duya
me la emporto jó,
per aixó tots diuben
quan já l' han provat
la *Bacallanera*
la *sal* li há robat.

Siga *penca* ó *morro*
sempre'l tinch tant bó,

que'n menja el manobra
y 'n menja el senyó,
y hasta á la *Quaresma*
un cert capellá
ab *pèols* y *ous d'usos*,
vá volguel tastá,
per aixó jó exclamo:
—La *sal* que hi há aquí
no es pás de la *penca*,
la *sal* está en mi.

MARCELINO SANTIGOSA

¿Qui xiula?

Xiula l' home al cridá 'l gos;
xiula per fe 'l desentés
xiula per la diversió
mes de un cop quan no fa rés.

Xiula per fer baurer l' ase
y quan aquest no vol creure,
xiulará y rexiulará
sens que logri ferlo beure.

Xiula el públich al teatre
si l' actor fa mal treball;
(á n' aquí els pajosos xiulan
al fer repetir un ball.)

Diu que xiulan las orellas
quan se sol parlar d' algú;
encar que solen xiular
sense qu' en parli ningú.

Xiula el tren á la sortida
per cridar als viatjers:
xiulan els tallers y fábricas
per avis als seus obrers.

Xiula la serp al estiu
ardenta pels raigs de sol;
xiula dalt del cirerer,
la merla: xiula el mussol.

Xiula el pito del sereno
á la nit quan foch senyala
als bombers donant avis,
xiula el vent; xiula la bala;
y en aquest mon que no es mon
del mes gran al que poch piula
siga pobre, siga rich
tothom xiula, tothom xiula.

JOSEPH CASABÓ C.

En somnis, el nou arcabde
sent que li hi parlan així:
—Si no imitas els meus actes
no cal que 't moguis del llit.

Veyent que además dels toros
també 'ls destrossa la gent,
els toreros se confessan
avants d'anar al redondel.

Els plátanos del Ensanxe
a dotzenas van cayent
sens que 'n surti una protesta
de dins del Ajuntament.

TEATROS

NOVETATS

Els arreglos d' en Ventura de la Vega, tenen la gracia de ser millors que 'ls originals qu' han prés per patró.

Per aixó donya María Guerrero, ab lo bon gust artístich y literari que jamay deixa, va triar per' son benefici *La segunda dama duende*, d' aquest autor immortal, de discreta parla, de just sentit còmich, per arribar ahont vol anar á parar... picant sempre, b la dolsura del pebre fi, may ab l' ordinari del bitxo repugnant.

L' abono d' aquest teatro y 'l públich nombrós que va fer honors á la mellor actriu del Teatro Espanyol, no tan sols va aplaudir las finesas de dícció de la Guerrero, fentl' hi tornar á cantar la balada gallega, no va conclourers á llohar tota la companyía, sino 's que va premiar lo conreu artístich d' una temporada ben profitosa per l' art dramátich.

Si 'ns queda lloch, ja 'n parlarém més llargament, qu' ab temps y palla 's maduran las nespras.

Ab rahó fou anomenat «Mossen Félix Lope de Vega y Carpio» lo Phénix dels ingenis Espanyols, perque de son pit va renaixer la decayguda literatura del sigle que va esser d' or, mercés als escriptors de que va ser cap-pare.

L' hom que va produhir á la ratlla de mil comedias, de totas menas, tingué de viurer de la mercé dels Reys .. que pagavan tant honrós treball ab lo sou d' una ben modesta capellanía.

Lope de Vega, fou sacerdot, per poguer viure y cultivar sas aficions literarias, més fou també un gran revolucionari.

Si duptars' pogués, n'hi hi prou veyent y sentint una representació de la comedia dramática en 5 jornadas. *Fuente ovejuna*, per dir ben del cert qu' alló es l' obra d' un revolucionari que te per cátedra l' escena teatral.

Els fermes conceptes esparramats en tota l' obra, per cert ben escapsada en la refundició, clarament ensenyan com fustigava la noblesa del bon Lope, y com enaltint lo poble s' engrandeix en *Fuente ovejuna*, tal y com ho faría un revolucionari d' avuy en dia.

L' epissodi de *Fuente ovejuna*, es rigurosament histórich y es tret dels arxius del ordre de Calatrava, abundós d' aquestas y altres arbitrietats dels senyors feudals.

Lo comedia. encar qu' antiqüada y fins ignoscenta en son desenrotllo com pertocá á l'edat que compta, va sér ab gust escoltada, admirant lo gust y apropiat de l' indumentaria, lo rich dels trajos en sa propietat ben estricta y lo ferm de la representació.

Comedia de conjunt, tots fins els comparsas fan son fet per lo qu' hem de llohar á n' en Ferrán Diaz de Mendoza, alabant la veritat artística de la Guerrero y l' orgull despótich d' en Palanca.

Pera terminar, una representació d' artistas cabals. Dimars s' acabá la temporada.

TIVOLI

De la noche d la mañana y á la *chita callando*, s' ha cambiat d' espectacle, puig lo diumenje se doná ópera y ja lo dilluns hi havia *troupe* nova de género chico.

Aquesta companyía es la del senyor Güell á qual frente hi ha lo Sr. Ruiz de Arana ab l' aditament de las tiples Muela, Sanchez y Gomez y dels Srs. Ruiz de Arana (fill), Daina, Torrijos y Periu.

Las obras fins avuy representadas, no han constituit cap novetat per ser ja conegudas, pero en *Los chicos de la escuela* vejerem lo *chic* de la Sra. Gomez y en *Enseñanza libre* las contorsions de la senyora Sanchez.

Pera demá s' anuncia lo debut de la tiple Rosario Soler, procedent del teatro de la Sarsuela de Madrit y pera dissapte l' estreno de *Bazar de muñecas*, obra que vé molt elogiada per lo públich de la cort.

TEATRO ARENAS

En la plassa de toros nova ó sigui la coneguda ab lo nom d' Arenas de Barcelona, desde la setmana passada si dona totas las nits espectacle d' ópera italiana que tant per la baratura que s' ha fixat, com també per la comoditat qu' allí si gosa ha fet que nostre públich hagi pres ab simpatía la innovació y ompleni lo local casi totas las nits.

Lo personal contractat es bastant important ja que 'l forman dos complerts quadros, habent cantat ab bon éxit, *Aida*, *Un ballo in maschera*, *La Boheme* y *Cavalleria rusticana*.

En las dugas óperas últimament esmentadas, hem sentit de nou á la Srta. Corti que 'ns ha vingut feta encare més *brava* artista de lo que ja era, per lo que hi ha lograt verdaders triunfos en los personatjes de *Mimi* y *Santuzza* respectivament.

Com á tenor, hi han los Srs. Giachiro y Franco; barítonos, Srs. Cattadori y Gil Rey y baix lo senyor Calvo y com á soprano dramática la Sra. Massacesi-Riga qu' havia de debutar ahir ab l' ópera de Ponchielli *La Gioconda*.

Está en preparació *La forza del destino*, ópera de Verdi que los filarmónichs de la actual generació no hem sentit, per fer més de vint anys que no s'ha cantat en nostres teatros.

TIVOLI.—CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo próxim dilluns día 25 del corrent y festivitad de S. Jaume, la llorejada Societat Coral *Euterpe*, anuncia lo quart concert de la present temporada que per motiu de la festivitad del día, será extraordinari y compost de tres parts.

En dit concert, se cantarán las sempre aplaudidas composicions de Clavé *Flors de Maig*, *Gloria á España*, *Los pescadors* y *Los nets dels almogavers*; de Ribera, *Lo cup*; de Borrás de Palau *La Farigola*; de Rafart, *La non non dels papellóns* y de Massenet lo inspirat coro *Alerta*.

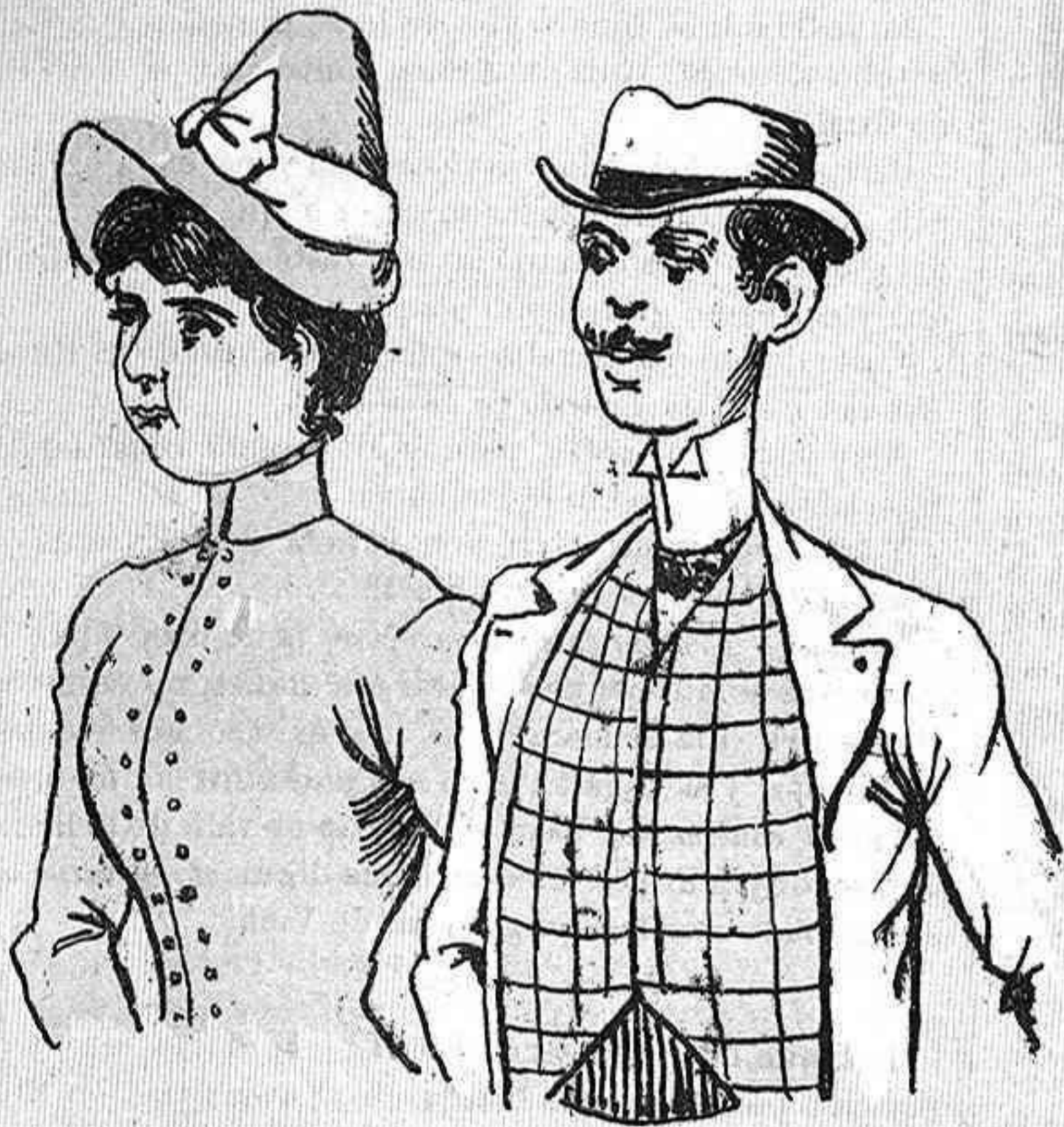
També hi figuran en lo programa, escullidas pessas musicals de J. Ribera, Litolf y Thomás.

Pera lo degut efecte de las pessas cantabils, en algunas d' ellas hi pendrán part las tres seccions de la Societat Coral, que ab tant acert dirigeixen los senyors Rafart, Gimenez y Srta. Compte.

Ab tant escullit programa, es de preveure una magnífica entrada.

UN CÒMICH RETIRAT.

Retalls

En Gumerindo y la Engracia
que s' en van á estiuhejar...
de nits al Passeig de Gracia.

Una coloma d' estiu
qu' está buscant un colom
que l' ajudi á fer lo niu.

La Sra. Malastruga
que no ha sentit mes calor
des' que morí Mossen Puga.

Una portera, un poeta.,
dos que á la seva manera
están buscant la pesseta.

Encare no s' ha acabat lo *conflicte* Borrás, no sabentse ben bé, si com los personatjes de las comedias antigüas, *hace que se va y vuelve ó hace que se queda y se va.*

En Franquesa diu qu' está tranquilament estiuhejant á Sant Hilari y l' empresari de Madrit Sr. Escudero, també está completament tranquil. Son dos galants amorosos que cada hu d' ells está convenut d' que no l' abandonarà la duenya dels seus pensaments... y que per un cas de que l' abandonés, en Franquesa per la seva part, qu' es un *coquetón* de marca, ja quedarà servit: de dos actors que té preparats en farà un sol primer galán y home verdader.

Pero ¿qui sab, senyors, qui sab, si tot aixó d' en Borrás son romansos per fer pujar de mérit al primer actor del teatro Romea, més pretés, tal vegada de boquilla, qu' una hermosa pubilla de quinze anys?

¿Qui sab si tot plegat no es mes qu' un bombo?

✱

Y á prop' sit de bombos: Ja volíam parlarne la setmana passada y 'ns en descuydarem.

En las cantonadas de la barriada de Gracia hi van apareixe uns cartells-anunci d' una funció que donava en Borrás ab la seva companyia en lo Teatro Moderno de la barriada avants dita.

En aquells cartells s' hi transcribia un telegrama d' aquells que s' hi podia sucra pá, lo qual deya així poch mes ó menys: «Palma de Mallorca. Acepto invitación. Asistiré estreno de *Pati blau*, Santiago Russinyol».

Sols hi faltava afegirhi: Salgan doncellas á ovacionarme calle Provenza, échense las campanas al vuelo, tóquese el bombo».

Perque mirin que te quatre quartans de gracia venir desde Mallorca tot un senyor tan alt, barbut y cabellut, junt ab la seva pipa, pera assistir al *Teatro Moderno* de Gracia al *estreno* d' un obra que s' han atipat de ferla al Romea sense que hi *hagi hagut de qué darlas.*

Pero lo més salat del cas, es que segóns nos han dit, lo mateix se trovava en Russinyol á Mallorca, que nosaltres á la Patagonia, puig no faltava qui diu haverlo vist passejar per la Rambla ab son gran somris d' artista satisfet.

Aquet també *hace que se ha ido y vuelve*, y l' públich es prou manso per sufrir que li toquin lo bombo als seus mateixos nassos y si ma vé que n' hi clavin un bon cop de maneta.

Un artista per talent que tinga, si no 's belluga, si no s' exhibeix, si no usa el bombo y 'ls platerets, ningú s' entera dels seus mérits.

¿Veritat senyors Borrás y Russinyol?

Está molt bé; pero ara ja n' hi ha prou, perque tant va el canti á la font, etc., etc.

✱

Dissapte passat va inaugurarse en lo carrer Major de Gracia un cinematógrafo titulat *La Fontana* que resulta ser un dels més notables establiments en son género per las perfeccionadas vistas que 'n lo mateix s' exhibeixen, per lo espay ós del local y per la comoditat dels assientos.

Creyém que l' esmentat cinematógrafo será un lloch molt concorregut pe 'ls vehins d' aquella barriada y pe 'ls de Sant Gervasi

✱

En lo Tivoli hi donará una serie de funcions l' antich y notable actor Sr. Ruiz de Arana, contractat pe 'l Sr. Bruno Güell.

Perfectament, la adquisició es bona y 'ns en alegrém de cor; pero Sr. Güell, dispensim si per lo que 's refereix al fill del esmentat artista, anunciat per vosté en cartells, diuhon que vosté es un grandissim plaga.

Voste diu en los cartells—referintse al fill d' en Ruiz de Arana—*y su hijo Ernesto ya buen actor.*

Aixó podia callársho, porque si *después resulta que no hay cielo* no li arrendo la ganancia.

Y sobre tot ¿es lo teatro una parada dels Encants ó un lloch serio ahont se cultiva 'l art?

Si su hijo Ernesto es ya buen actor, ja ho dirá 'l públich, y si vosté ho diu per accontentar á n' aquet, no te necessitat de dirli si la primera dama es el exitazo más fenomenal de Europa y si 'l galán es lo *non plus ultra de los artistas del viejo continente*, basta qu' al cap de vall de la llista de la companyia hi posi una nota que digui: *el que salga malo se cambia...* com las llangonissas de Vich.

✱

Ja tenim nou arcalde: en Biel Lluch, home jove y simpátich á pesar de ser monárquich. En temps d' en Rius y Tauler fou concejal y tinent d' arcalde surtit gayrebé de las aulas.

Es persona que val y coneix l' administració, pero ha de fracassar com tots los arcaldes de R. O., per la grossa dificultat de ferse una majoria que l' ajudi.

No passarà un mes que 'n Gabriel Lluch no estigui ja tip de la vara, perque li será impossible estar be ab qui l' ha nomenat y ab los concejals que l' envoltan.

✱

Hem de consignar ab verdadera satisfacció que molts obrers, comensant á entendre lo que 'ls convé, abandonan als xarlatans d' ofici pera dedicarse de plé al estudi y á la ciencia, que es lo que te de durnos lo verdader progrés.

Un grupo d' obrers, dongué una bona mostra de son afany de perfeccionament, pujant l' altre dia al observatori astronómich del Tibidabo pera contemplar Saturno, aqueix planeta equivalent á unas 864 Terras.

L' astrónom Sr. Comas Solá fou l' encarregat d' instruir als obrers respecte del esmentat astre, escoltantlo aquets ab verdadera admiració y religiós silenci.

Val més esplayar d' aquet modo l' esperit comprenent lo poch que som y que valém, que masturbarse 'l cervell en los cassinos escoltant, moltes vegadas, la veu de quatre vividors de ofici, que se internan pe 'ls embrollats camps de la politica.

¡Avant, estimats obrers!

✱

Se diu que 'l jutje que va instruir l' expedient relatiu á la mort del *Aragonés* ha rebut un anónim acompanyant un retrato que l' autor de l' anónim diu esser del acompanyant del *Nelo* al cometre 'l crim. Aquet retrato es d' un individuo molt paregut al *Vicen'et*.

Som dels que creyém que la Justicia no ha de fallar may sense un plé convenciment de que obra ab lo que 'l seu nom significa, pero com que tambe podria tractarse de despistarla, convé estar al aguayt y obrar ab molta cautela

Considerém qu' es prou significatiu 'l que l' autor del anónim hagi tallat lo tros del retrato ahont devia troverse lo nom y punt de la fotografia ahont fou tirat, com si son desitj fos lo de que no pogués comprobarse á qui perteneix l' esmentat retrato.

*

Un altre que marxa ab lo tirá (?)

L' Adriá Gual, un altre escriptor que s' ha dit catalanista fins al moll de's ossos, ha anat á fer l' aleta als esposos Díaz Mendoza—Guerrero, fentlos ascoltar son drama *Misteri de dolor*, á l' objecte, com es de suposar, que li representin á Madrid en la llengua del enemich.

No critiquém al escriptor que desitja veure las sevas produccions en diferents idiomas, pero si al que pretén que las hi traduheixin al idioma per ell més aburrit.

Però já ho veyém... aixó son minucias; la qüestió es treure 'l cap y que siga en serio ó en broma, sent catalanista ó no sentho, se cobrin bons trimestres.

¿Veritat Sr. Gual qu' aixó no es cap *misteri* com lo seu de *dolor*?

*

La Comisió de Mataderos, desitjant comprar unas máquines pera l' aprofitament d' animals morts, ha demanat exenció de subasta.

Vetaqui un dels molts abussos que 's cometen á la Casa Gran pera favorir á determinada persona.

Pera fer us d' aquestas exencions á cada dos per tres,

millor fora que 'ls regidors 's fessin *pipi* sobre la lley municipal.

*

Un subjecte ha ofert un grapat de pessetas pera que li siguin concedits los gossos que son asfixiats en lo Laboratori municipal.

Un colega pregunta quin destíno vol donarlos l' indicat subjecte á n' als gossos en qüestió.

¡Vaya una pregunta! Es de suposar qu' en farà llangonissas.

Diu que son las més gustosas.

*

Diu que 'ls metjes, qu' intervingueren en lo procés incoact contra Ramón Siscar han cobrat en concepte d' honoraris, la friolera de 52,000 pessetas y 'l lletrat defensor 12,500.

¡Tira peixet! Per aquet preu gayrebé 's podria donar un dictamen fals.

*

A Madrid ha sigut xiulada la *Marxa de Cadix*.

Una nova inconsecuencia:

No fá gayres anys que al sentir aquesta marxa s' entusiasman y prometian la gent central fer als yankis ab platillo.

Avuy la xiulan.

No fora mal qu' en Borrás se 'ls apuntés aquets datos madrilenyos.

Pensaments

Guarnida de llassos vas;
no més se 't veuhen que llassos;
«ay» los tontos van escassos
no crech que 'ls cassis ab llas.

Tan punt neix l' home ¡a plora.
¿Perqué plora? ¿Perqué crida?
Perque al entrar en la vida
veu que la mort te á la vora

ISIDRO VENDRELL

Lo que jo voldria

Si jo fos pintor, voldria
la rica vista pintar,
de la lluna quan surt plena
rebert lo pur bes del mar.

¡Mes jo res d' aixó faria
sens tenirt' hi al meu costat;
y aixis pendret per modelo,
de la lluna... essent jo 'l mar!

ANTOLÍ B. RIBOT

Litografía Barcelonesa.—Sant Ramón, 6

Festas Majors

Tenim lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri FESTA MAJOR, que en la

Litografía Barcelonesa **RAMÓN ESTANY** Carrer S. Ramón, 6

trovarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y económichs als de gust més refinat y artistich, propis pera la confecció de Programamas, Invitaciones, Títols de Soci, de Foraster y d' Abonat, etc., etc.

Preus sumament reduhits ****** Novetat en Carnets de totas classes

Ho semblan y no ho son

—¿Me voldria dir que passa que 'ls de la Creu Roja hi van?
—Res, home, son uns quants músichs, que, com veu, ja están sonant.

Vicent Gerra